

Uchwała Nr 196
Komitetu Monitorującego
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
z dnia 16 lutego 2021 roku

w sprawie zmian w działaniu M05 „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzenie odpowiednich środków zapobiegawczych” w poddziałaniu 5.1 „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” w typie „Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zgodnie z art. 49 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pozytywnie opiniuje zmiany w działaniu M05 „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzenie odpowiednich środków zapobiegawczych” w poddziałaniu 5.1. „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof ”w typie „Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 będących bezpośrednią konsekwencją dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Program Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020
Joanna Gierulska
Dyrektor Departamentu Wspólne Polityki Rolnej

Działanie	M05 Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzenie odpowiednich środków zapobiegawczych
Poddziałanie	5.1. Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof
Typ operacji	Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej
Strony	250-253

1. Rodzaj zmiany:

Zmiany w opisie działania w części:

1) 8.2.5.3.2.1. Opis rodzaju operacji

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

Pomoc jest udzielana na zaopatrzenie w sprzęt do utrzymywania urządzeń wodnych służących zabezpieczeniu gospodarstw rolnych przed zalaniem, podtopieniem lub nadmiernym uwilgoceniem spowodowanym przez powódź lub deszcz nawalny, albo na inwestycje ograniczające możliwość rozszerzenia się afrykańskiego pomoru świń.

Tekst po zmianach:

Pomoc jest udzielana na zaopatrzenie w sprzęt do utrzymywania urządzeń wodnych **lub wykonanie robót w zakresie urządzeń melioracji wodnych** służących zabezpieczeniu gospodarstw rolnych **przed skutkami suszy** lub zalaniem, podtopieniem lub nadmiernym uwilgoceniem spowodowanym przez powódź lub deszcz nawalny, albo na inwestycje ograniczające możliwość rozszerzenia się afrykańskiego pomoru świń.

2) 8.2.5.3.2.2. Rodzaj wsparcia

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji.

Pomoc za wykonanie ogrodzenia jest przyznawana w formie standardowych stawek jednostkowych.

Tekst po zmianach:

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji.

Pomoc za wykonanie ogrodzenia **lub robót w zakresie urządzeń melioracji wodnych** jest przyznawana w formie standardowych stawek jednostkowych.

3) 8.2.5.3.2.5. Koszty kwalifikowalne

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

Koszty kwalifikowalne obejmują:

1) w przypadku spółek wodnych lub związków tych spółek:

- koszty zakupu lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności nowego sprzętu, służącego utrzymaniu urządzeń melioracji wodnych wykorzystywanych dla celów ochrony terenu przed skutkami powodzi lub deszczu nawalnego, do wartości rynkowej majątku,
- koszty zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów i licencji dotyczących sprzętu, o którym mowa powyżej; (...)

Leasing zwrotny, dodatkowe koszty związane z umową leasingu, takie jak np. marża finansującego i ubezpieczenie oraz podatek VAT nie są kosztami kwalifikowalnymi.

Tekst po zmianach:

1) w przypadku spółek wodnych lub związków tych spółek:

- koszty zakupu lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności nowego sprzętu, służącego utrzymaniu urządzeń melioracji wodnych wykorzystywanych dla celów ochrony terenu przed skutkami powodzi lub deszczu nawalnego, do wartości rynkowej majątku,
- koszty zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów i licencji dotyczących sprzętu, o którym mowa powyżej;
- **koszty przebudowy lub remontu istniejących urządzeń melioracyjnych z funkcji odwadniających na nawadniająco-odwadniające;**

Leasing zwrotny, dodatkowe koszty związane z umową leasingu, takie jak np. marża finansującego i ubezpieczenie oraz podatek VAT nie są kosztami kwalifikowalnymi, z wyjątkiem VAT, którego nie można odzyskać na mocy prawodawstwa krajowego, ponoszonego przez spółki wodne oraz związki spółek wodnych realizujące operacje polegające na zakupie sprzętu. W tym przypadku, VAT może być kosztem kwalifikowalnym w ramach Programu (zgodnie z art. 69 ust. 3, lit. c rozporządzenia ramowego).

4) 8.2.5.3.2.8. Kwoty i stawki wsparcia (mające zastosowanie)

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

80% kosztów kwalifikowalnych operacji.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi w ramach tego instrumentu wsparcia, w okresie realizacji PROW 2014-2020, nie może przekroczyć 1 000 000 zł, a w przypadku rolników – 100 000 zł.

Pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 10 000 zł.

W przypadku ogrodzenia, standardowe stawki jednostkowe za wykonanie:

- 1) 1 metra bieżącego ogrodzenia – 200 zł;
- 2) bramy – 1820 zł;
- 3) furtki – 610 zł.

Kwotę pomocy w przypadku standardowych stawek jednostkowych wypłacane są do wysokości 80% ustalonych stawek.

Wysokość standardowych stawek jednostkowych będzie aktualizowana w oparciu o opracowania SEKOCENBUD.

Tekst po zmianach:

80% kosztów kwalifikowalnych operacji.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi w ramach tego instrumentu wsparcia, w okresie realizacji PROW 2014-2020, nie może przekroczyć 1 000 000 zł, a w przypadku rolników – 100 000 zł.

Pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 10 000 zł.

W przypadku ogrodzenia, standardowe stawki jednostkowe za wykonanie:

- 1) 1 metra bieżącego ogrodzenia – **230 zł**;
- 2) bramy –**2100 zł**;
- 3) furtki – **710 zł**.

W przypadku robót w zakresie urządzeń melioracji wodnych:

L.p.	Kategorie robót w zakresie urządzeń melioracji wodnych	Zakres robót		Standardowa stawka jednostkowa
1.	Przebudowa lub remontu melioracyjnego	1a. Przebudowa lub remont rowu melioracyjnego, w tym: a) wykoszenie skarp i dna b) usunięcie zakrzaceń i drzew c) odmulenie dna wraz z rozplantowaniem urobku d) skarpowanie e) oczyszczenie przepustów f) oczyszczenie wylotów drenarskich	1. Rów o szer. dna do 70 cm i głębokości do 1m	19 zł/mb
			2. Rów o szer. dna do 70 cm i głębokości powyżej 1m	27,5 zł/mb
			3. Rów o szer. dna powyżej 70 cm i głębokości do 1m	31,5 zł/mb
			4. Rów o szer. dna powyżej 70 cm i głębokości powyżej 1m	37,5 zł/mb
		1b. Przebudowa lub remont rowu melioracyjnego - prace umocnieniowe (dodatkowa stawka w przypadku wykonywania takich robót)	1. Darniowanie (skarpy, dno)	25 zł/m2
			2. Kiszka faszynowa	40 zł/mb
			3. Umocnienie betonowe	100 zł/mb
		1c. Budowa, przebudowa lub remont przepustu	1. Przepust o średnicy 40-60 cm	1100 zł/mb
			2. Przepust o średnicy 80-100 cm	2500 zł/mb
			3. Przepust o średnicy ponad 100 cm	3300 zł/mb
2.	Budowa, przebudowa lub remont progu, zastawki, przepustu z piętrzeniem	2a. Stały próg piętrzący do 1m	1. Budowa progu	9000 zł/szt.
			2. Przebudowa lub remont progu	5000 zł/szt.
		2b. Stały próg piętrzący do 1,5 m	1. Budowa progu	15000 zł/szt.
			2. Przebudowa lub remont progu	8000 zł/szt.
		2c. Zastawka o wys. piętrzenia do 1 m	1. Budowa zastawki	23 000 zł/szt.
			2. Przebudowa lub remont zastawki	10250 zł/szt.

		2d. Zastawka o wys. piętrzenia do 1,5 m	1. Budowa zastawki	30 000 zł/szt.
			2.Przebudowa lub remont zastawki	14 400 zł/szt.
		2e. Przepust z piętrzeniem	1. Budowa, przebudowa lub remont przepustu z piętrzeniem o średnicy 40-60 cm	1500 zł/mb
			2. Budowa, przebudowa, lub remont przepustu z piętrzeniem o średnicy 80-100 cm	3250 zł/mb
			3. Budowa, przebudowa lub remont przepustu z piętrzeniem o średnicy ponad 100 cm	4400 zł/mb
		Prace na sieciach drenarskich	1. Średnica 50 - 100 mm	10,6 zł/mb
			2. Średnica 125 - 150 mm	13,4 zł/mb
			3. Średnica 175 - 200 mm	17.5 zł/mb
			1. Średnica do 100 mm, głębokość do 1,1 m	22,0 zł/mb
			2. Średnica od 125 mm, głębokość do 1,1 m	28,8 zł/mb
			3. Średnica do 100 mm, głębokość ponad 1,1 m	28,8 zł/mb
			4. Średnica od 125 mm, głębokość ponad 1,1 m	35,0 zł/mb
			3d. Przebudowa lub remont studzienek drenarskich	3000 zł/szt.
			1. Wylot pojedynczy, średnica 50 - 100 mm	230 zł/szt.
			2. Wylot pojedynczy średnica 125 - 150 mm	250 zł/szt.
			3. Wylot pojedynczy, średnica 175 - 200 mm	280 zł/szt.
			4. Wylot podwójny średnica 50 - 100 mm	400 zł/szt.
			5. Wylot podwójny średnica 125 - 150 mm	450 zł/szt.
			6. Wylot podwójny średnica 175 - 200 mm	500 zł/szt.
			3f. Przystosowanie studzienki drenarskiej do funkcji retencyjnej	1250 zł/szt
			3g. Przystosowanie wylotów drenarskich do funkcji retencyjnej	1250 zł/szt

Kwotę pomocy w przypadku standardowych stawek jednostkowych wypłacane są do wysokości 80% ustalonych stawek.

Wysokość standardowych stawek jednostkowych **za wykonanie ogrodzenia** będzie aktualizowana w oparciu o opracowania SEKOCENBUD.

5) 8.2.5.3.2.10. Metoda obliczania kwoty lub stawki wsparcia, w stosownym przypadku

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

Standardowe stawki jednostkowe za wykonanie ogrodzenia zostały opracowane przez Agencję Płatniczą w oparciu o powszechnie obowiązujący standard wykonania kosztorysów, tj. Polskich Standardów Kosztorysowania Robót Budowlanych opracowania Sekocenbud BCO 3/2018 (4 kwartał 2018 r.) pod katalogiem 9832 A o tytule „Ogrodzenie z siatki”.

Standardowe stawki jednostkowe ustalono na podstawie:

- a) danych technicznych ogrodzenia o przykładowych wymiarach, zgodnie z katalogiem 9832 A 253 opracowania SEKOCENBUD BCO 3/2018;
- b) przedmiaru robót budowlanych wykonanego w katalogu 9832 A;
- c) kosztorysu uproszczonego ogrodzenia, zgodnie z cenami jednostkowymi robót budowlanych wykonanych w katalogu 9832A.

Tekst po zmianach:

Standardowe stawki jednostkowe za wykonanie ogrodzenia zostały opracowane przez Agencję Płatniczą w oparciu o powszechnie obowiązujący standard wykonania kosztorysów, tj. Polskich Standardów Kosztorysowania Robót Budowlanych opracowania Sekocenbud BCO 2020 (4 kwartał 2020 r.) pod katalogiem 9832 A o tytule „Ogrodzenie z siatki”.

Standardowe stawki jednostkowe ustalono na podstawie:

- a) danych technicznych ogrodzenia o przykładowych wymiarach, zgodnie z katalogiem 9832 A 253 opracowania SEKOCENBUD BCO 2020 ;
- b) przedmiaru robót budowlanych wykonanego w katalogu 9832 A;
- c) kosztorysu uproszczonego ogrodzenia, zgodnie z cenami jednostkowymi robót budowlanych wykonanych w katalogu 9832A.

Standardowe stawki jednostkowe za wykonanie robót w zakresie urządzeń melioracji wodnych zostały wyliczone na podstawie danych statystycznych, zweryfikowanych danych historycznych beneficjentów.

2.Przepis zgodnie z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 11 lit. b ppkt ii rozporządzenia 1305/2013

3. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PROW 2014-2020:

16 lutego 2021 r.

4. Uzasadnienie proponowanych zmian.

Ad 1. Zmiana polega na wprowadzeniu robót w zakresie urządzeń melioracji wodnych do grupy zadań, na które można otrzymać pomoc. Operacje będą realizowane przez spółki wodne i związki spółek wodnych na obszarach zmeliorowanych, w celu zminimalizowania negatywnych skutków suszy lub zalania, podtopienia lub nadmiernego uwilgocenia, spowodowanego przez powódź lub deszcz nawalny. Operacje nie będą dotyczyły nawodnień, rozumianych jako budowa infrastruktury służącej rolnikowi do podlewania upraw i nie będzie miał zastosowania art. 46 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005.

Na podstawie sprawozdania RRW-10 za 2016 r., odbudowy wymagają urządzenia melioracyjne na powierzchni 1 452 898 ha zmeliorowanych gruntów rolnych (23%), w tym 861 143 ha zmeliorowanych gruntów ornych (19%) oraz 591 755 ha użytków zielonych (33%). W związku ze zidentyfikowanymi potrzebami w zakresie modernizacji istniejących urządzeń melioracji wodnych, tj. rowów, zastawek,

przepustów, których prawidłowe funkcjonowanie chroni tereny rolnicze przed negatywnymi skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych, zaproponowano rozszerzenie zakresu wsparcia.

Ad 2 Zmiana polega na wprowadzeniu standardowych stawek jednostkowych jako formy pomocy na roboty w zakresie urządzeń melioracji wodnych. Przyjęcie tej formy pomocy ma usprawnić proces przyznawania pomocy.

Ad 3 Zmiana polega na rozszerzeniu katalogu kosztów kwalifikowalnych o koszty przebudowy lub remontu istniejących urządzeń melioracyjnych z funkcji odwadniających na nawadniająco-odwadniające (m. in. rowy melioracyjne, zastawki, przepusty) w przypadku operacji realizowanych przez spółki wodne lub ich związki. Biorąc pod uwagę, że operacje będą realizowane w okresie przejściowym, spółki wodne i ich związki mogą nie mieć wystarczająco czasu na przygotowanie dokumentacji, proponuje się ograniczyć działania do urządzeń już istniejących, które w celu prawidłowego funkcjonowania wymagają modernizacji.

Ponadto, wprowadza się możliwość odzyskiwania VAT przez ww. podmioty w ramach Programu (zgodnie z art. 69 ust. 3, lit. c rozporządzenia ramowego), jeżeli nie mogą one odzyskać VAT na mocy prawodawstwa krajowego. Proponowana zmiana jest odpowiedzią na postulaty spółek wodnych i ich związków, które wskazują, że barierą w ubieganiu się o pomoc na zakup sprzętu służącego do ochrony terenu przed skutkami powodzi lub deszczu nawalnego są wysokie koszty, które muszą ponosić i niski poziom środków budżetowych tych jednostek.

Ad 4. Zmiana polega na wskazaniu wysokości standardowych stawek jednostkowych za wykonanie poszczególnych zadań, dotyczących urządzeń melioracji wodnych, w celu pokazania przyszłym beneficjentom jaką pomoc mogą otrzymać.

Ponadto, biorąc pod uwagę, że stawki za wykonanie ogrodzenia były ustalone według danych w roku 2018 r. dokonano ich aktualizacji, na podstawie zmian poziomu cen poszczególnych robót budowlanych związanych z wykonaniem ogrodzenia oraz określono nowe ceny za poszczególne jego elementy (powtarzalnego przesła, bramy i furtki) z uwagi na zmianę cen rynkowych.

Aktualizacja cen jednostkowych budowy ogrodzenia została przeprowadzona w oparciu o powszechnie obowiązujący standard wykonywania kosztorysów, tj. Polski Standard Kosztorysowania Robót Budowlanych opracowany w SEKOCENBUD BCO 4/2020 (IV kwartał 2020 r.) w katalogu 9832 A o tytule „Ogrodzenie z siatki”.

Ad 5 Zmiana polega na wskazaniu metody obliczania wysokości standardowych stawek jednostkowych, w przypadku robót w zakresie urządzeń melioracji wodnych realizowanych przez spółki wodne i ich związki.

5. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany:

Rolnictwo w coraz większym stopniu doświadcza skutków występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych w postaci powodzi i podtopień oraz susz. Są to zjawiska, których częstość będzie narastać w miarę ocieplania się klimatu. Dlatego też minimalizacja skutków występowania tych zjawisk w coraz większym stopniu będzie uzależniona od urządzeń melioracji wodnych oraz ich stanu technicznego. W urządzenia melioracyjne wyposażonych jest ponad 30% gruntów rolnych, tj. około 18% powierzchni kraju. Stanowią zatem istotny element zrównoważonego rozwoju rolnictwa jak i podstawę gospodarki wodnej. Sprawne funkcjonowanie tych urządzeń jest uzależnione od ich prawidłowego utrzymywania. W celu przeciwdziałania tym negatywnym zjawiskom, planowane jest udzielenie wsparcia spółkom wodnym i ich związkom na realizację operacji przebudowy lub remontu istniejących urządzeń melioracyjnych. W ramach działania finansowane będą prace związane z budową, przebudową urządzeń melioracyjnych, aby spełniały funkcję nawadniająco-odwadniającą chroniąc tym samym grunty rolne przed powodzią i suszą, z uwzględnieniem zwiększenia retencjonowania wody.

Oczekiwane efekty:

- zwiększenie odporności rolnictwa na suszę i zapobieganie zjawisku powodzi na terenach rolnych.
- poprawa racjonalności gospodarowania wodą poprzez odpowiednią regulację stosunków wodnych na terenach rolnych i ograniczenie odpływu wody,

- zwiększenie retencji wód.

6. Wpływ na zmianę wskaźników:

- Całkowite wydatki publiczne - wpływ na wskaźnik w wysokości planowanej alokacji środków;
- Liczba beneficjentów wsparcia na środki zapobiegawcze (5.1) - gospodarstwa rolne - wskaźnik wyliczany na podstawie średniej wartości operacji z już przeprowadzonych naborów wniosków w ramach tego poddziałania.

7. Wpływ na Umowę Partnerstwa:

Nie dotyczy

8. Powiązanie z Umową Partnerstwa:

Nie dotyczy